

**Godišnje izvješće o provedbi provedbenog programa za
2021. godinu**

Ministarstvo hrvatskih branitelja

PREGLED STANJA U UPRAVNOM PODRUČJU

Provđeni program Ministarstva hrvatskih branitelja (dalje: Ministarstvo) obuhvaća 16 mjera koje se provode u razdoblju od 2021.-2024. godine. Provđeni program odražava i opisuje djelokrug, viziju i misiju Ministarstva te pobliže definira mjere za provedbu ciljeva koji su definirani u Programu Vlade Republike Hrvatske 2020.-2024. kao i drugim srednjoročnim ili dugoročnim aktima strateškog planiranja poput Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030.

Prema podacima Ministarstva, na dan 31. prosinca 2021. godine ima 425.907 živućih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, među kojima je 58.626 hrvatskih ratnih vojnih invalida. Nema mirovinu i nije zaposleno 69.712 hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, dok naknadu za nezaposlene, sukladno Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, prima više od 7.000 hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata. Korisnika obiteljske invalidnine, koji su članovi obitelji smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, je 8.638.

Prema statistici Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, u 2021. godine prosječno je bilo 11.538 nezaposlenih hrvatskih branitelja, od kojih je dugotrajno nezaposleno, osam godina i više, njih 1.807.

Zbog specifičnih potreba i problema koji nastaju zbog starenja populacije i protekom vremena od završetka Domovinskog rata, braniteljsko-stradalničkoj populaciji iz Domovinskog rata te članovima njihovih obitelji potrebno je u njihovoj najbližoj sredini osigurati psihosocijalnu i savjetodavnu pomoć, zdravstvenu skrb te dostupnost izvaninstitucionalnih usluga koje pružaju udruge iz Domovinskog rata. Ujedno, potrebno je poboljšati njihov pristup tržištu rada te poticati, među ostalim, njihovo uključivanje u gospodarske aktivnosti, kao i provoditi sve druge mjere koje odgovaraju njihovim potrebama, poput onih usmjerenih na poboljšanje kvalitete življenja i skrbi za hrvatske ratne vojne invalide te stambenog zbrinjavanja, sukladno zakonskim propisima. Također, Ministarstvo kontinuirano provodi i mjere usmjerene na očuvanje vrijednosti Domovinskog rata, traženje osoba nestalih u Domovinskom ratu i posmrtnih ostataka smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa što predstavlja najznačajnije neriješeno pitanje oružane veliko- srpske agresije na Republiku Hrvatsku. Također, Ministarstvo utvrđuje i obilježava te trajno održava groblja žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja. Žrtve Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja u Republici Hrvatskoj još uvijek su posebno osjetljivo pitanje i tema. Nedostatak sustavnog i nepristranog pristupa žrtvama Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja, uzrokovao je nejednak, diskriminirajući odnos prema žrtvama i samim tim nezadovoljavajuću razinu očuvanja spomena na sve stradale u Drugom svjetskom ratu i poslijeratnom razdoblju. Postupanjima Ministarstva, koje se od preuzimanja zakonske nadležnosti, sustavno, cjelovito, transparentno, efikasno i nediskriminirajući odnosi prema svim žrtvama Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja, postojeći antagonizmi svedeni su na minimalno moguću mjeru.

IZVJEŠĆE O NAPRETKU U PROVEDBI MJERA

4.1. Osiguravanje zdravstvene skrbi za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji

Ministarstvo hrvatskih branitelja je tijekom 2021. godine nastavilo s provedbom bolničke medicinske rehabilitacije za hrvatske branitelje i hrvatske ratne vojne invalide iz Domovinskog rata, sukladno Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (NN 121/17, 98/19, 84/21). U svrhu realizacije ove aktivnosti u 2021. godini sklopljeni su ugovori o suradnji sa Specijalnom bolnicom za medicinsku rehabilitaciju Krapinske Toplice, Specijalnom bolnicom za medicinsku rehabilitaciju Daruvarske toplice, Specijalnom bolnicom za medicinsku rehabilitaciju Lipik te Lječilištem Topusko na temelju kojih su osigurane usluge bolničke medicinske rehabilitacije za branitelje s kraniocerebralnim ozljedama i bolestima, ozljedama i bolestima kralježnice, kardiovaskularnim i cerebrovascularnim bolestima, bolestima i ozljedama lokomotornog sustava te onima s amputacijom udova i reumatskim bolestima. U 2021. godini pravo na bolničku medicinsku rehabilitaciju ostvarilo je ukupno 934 korisnika.

Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 25. ožujka 2021. godine Zaključkom je usvojila Program preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata za 2021. godinu. U cilju provedbe Programa preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata u 2021. godini sklopljeno je 29 sporazuma te šest dodataka sporazumima o suradnji temeljem koji su zdravstvene ustanove osigurate 9.020 preventivnih sistematskih pregleda za hrvatske branitelje.

Sklapanjem ugovora o suradnji sa sedam bolničkih zdravstvenih ustanova za 82 hrvatska branitelja koji boluju od kroničnih i složenih bolesti osigurana je usluga dugotrajnog liječenja s pojačanom skrbi

4.2. Osiguranje psihosocijalne i savjetodavne pomoći i potpore hrvatskim braniteljima, stradalnicima Domovinskog rata i civilnim stradalnicima Domovinskog rata

Osiguranje psihosocijalne i savjetodavne pomoći i podrške braniteljskoj i stradalničkoj populaciji i civilnim stradalnicima u njihovoј najbližoj sredini ima za dugoročni cilj podizanje ukupne kvalitete njihovog života i podupiranje njihove potpune psihosocijalne reintegracije.

Provjeta ove mjere usko je vezana uz provedu nacionalnih programa psihosocijalne i zdravstvene pomoći sudionicima i stradalnicima Domovinskog rata, Drugog svjetskog rata te povratnicima iz mirovnih misija koje je usvojila Vlada RH od 1999. do 2014. godine. Program se provodi na čitavom teritoriju Republike Hrvatske, a provoditelji istog su područni odjeli Ministarstva i županijski centri za psihosocijalnu pomoć, u kojima su zaposleni ili angažirani stručnjaci koji pomoći pružaju stacionarno i mobilno kroz timske posjete domu i obitelji. Uz 37 stalnih zaposlenika, 2021. bilo je angažirano 75 vanjskih suradnika temeljem ugovora o djelu na 40 ili 70 sati rada mjesečno.

Realizacija mjere prati se kroz poboljšanje dostupnosti pravovremene, učinkovite i odgovarajuće pomoći i podrške braniteljskoj i stradalničkoj populaciji što izravno utječe na smanjenje udjela *kriznih intervencija u ukupnom broju izvršenih/pruženih intervencija u pružanju psihosocijalne i savjetodavne pomoći i podrške* od strane djelatnika Ministarstva/vanjskih stručnih suradnika u područnim odjelima i županijskim centrima za psihosocijalnu pomoć

U razdoblju od 01.01.2021. do 31.12.2021. godine provedeno je ukupno 80.711 intervencija za 69.105 korisnika od čega je bilo 986 kriznih intervencija (1,22%).

Nadalje, mjera se prati i kroz *postotak danih informacija u komunikaciji s korisnicima, udrugama i drugim institucijama na lokalnoj razini*. Kontinuirano je velik broj pruženih intervencija u vidu pružanja informacija o zakonskim pravima i svim aktivnostima i programima koje provodi Ministarstvo i načinu njihovog ostvarivanja, pružanje primarne pravne pomoći koja podrazumijeva davanje općih pravnih informacija (opća i načelna pravna uputa) i davanje pravnih savjeta (uputa o načinu i mogućnostima rješavanja odnosno ostvarivanja prava) te usmjeravanje prema odgovarajućim institucijama (drugim tijelima državne i javne uprave, tijelima lokalne samouprave, zdravstvenim ustanovama, centrima za socijalnu skrb i sl.), ovisno o problematici. Nacionalni program psihosocijalne pomoći predviđa i suradnju područnih odjela/centara s udrugama na lokalnoj razini i tijelima lokalne samouprave. Cilj je da se međusobna komunikacija odvija redovito, a u svrhu pružanja potpore hrvatskim braniteljima i članovima njihovih obitelji u ostvarivanju statusnih i drugih prava.

Savjetodavna pomoć pružena je za 47.049 stranaka neposrednim prijemom stranaka, savjetovano 73.724 stranaka putem telefona, sa udrugama i institucijama na lokalnoj razini kroz redovitu suradnju održano je 8.333 sastanak/konzultacija na tjednoj i mjesечноj bazi radi upoznavanja sa aktivnostima MHB, objavljeno 306 medijskih članaka s informacijama o aktualnostima u radu Ministarstva.

U narednom razdoblju očekuje se donošenje novog Nacionalnog programa psihosocijalne i zdravstvene pomoći za hrvatske branitelje, stradalnike i civilne stradalnike iz Domovinskog rata.

Ostvarena vrijednost ovog pokazatelja rezultata u 2021. godini je očekivanih 98% pruženih informacija što ukazuje na uspješan protok informacija koje pružaju područni odjeli/centri u odnosu na stranke kroz dobru međusobnu suradnju s udrugama i institucijama na lokalnoj razini kao i kroz medijsko informiranje o svim aktualnostima i aktivnostima MHB.

Kroz kontinuiranu provedbu mjere osiguranja dostupnosti psihosocijalne i savjetodavne pomoći i potpore doprinosi se unaprjeđenju sustava skrbi te zaštiti dostojanstva hrvatskih branitelja.

Definiranjem mjera i donošenjem hijerarhijski nadređenih strateških dokumenata iz područja zaštite mentalnog zdravlja nastavit će se s izradom prijedloga novog programa psihosocijalne pomoći.

4.3. Očuvanje vrijednosti Domovinskog rata kroz sufinanciranje spomen-obilježja, umjetničkih i dokumentarističkih djela o Domovinskom ratu te obilježavanja obljetnica iz Domovinskog rata

Ministarstvo hrvatskih branitelja sufinanciranjem umjetničkih i dokumentarističkih djela o Domovinskom ratu ima za cilj očuvanje stećevina i ublažavanje negativnih posljedica

Domovinskog rata te očuvanje digniteta i promicanje vrijednosti Domovinskog rata kroz poticanje stvaranja umjetničkih i dokumentarističkih djela, te skrbi o Memorijalnom groblju žrtava iz Domovinskog rata.

U 2021. godini raspisana su četiri (4) javna poziva za sufinanciranje umjetničkih i dokumentarističkih djela o Domovinskom ratu koji su se odnosili na dodjelu nagrada za najbolju kratku priču o Domovinskom ratu za učenike srednjih škola, sufinanciranje tiska knjiga, sufinanciranje audiovizualnih djela o Domovinskom ratu te sufinanciranje spomen-obilježja žrtvama stradalim u Domovinskom ratu, realiziran je ugovor za spomen obilježje Barutana. U izvještajnom razdoblju sufinancirana je izgradnja, postavljanje ili uređenje 24 spomen-obilježja, izrada 13 audiovizualnih djela o Domovinskom ratu, zatim 14 književnih ili publicističkih djela o Domovinskom ratu te je dodijeljeno sedam (7) nagrada te 10 pohvala za kratke priče o Domovinskom ratu učenicima srednjih škola, na što je utrošeno 6.032.900,00 kn.

U izvještajnom je razdoblju sklopljen ugovor o čuvanju, održavanju i zaštiti Memorijalnog groblja žrtava iz Domovinskog rata u Vukovaru, te su nastavljeni radovi i na rekonstrukciji Memorijalnog groblja.

Nastavno, proveden je Otvoreni javni poziv za financiranje/sufinanciranje obilježavanja obljetnica ratnih događanja i stradavanja te prigodnih nadnevaka vezanih za Domovinski rat u 2021. godini. Na isti je pristiglo 415 prijava od kojih je financirano/sufinancirano 327, u ukupnom iznosu od 3.153.817,00 kuna.

U izvještajnom razdoblju utrošeno je 9.186.717,00 kn.

4.4. Poboljšanje kvalitete življenja i skrbi za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji

Sukladno članku 25. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (NN 121/17, 98/19, 84/21), dalje: Zakon, sufinancira se nabavka ortopedskih i ostalih medicinskih pomagala za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata. U izvještajnom razdoblju sufinancirana su 172 ortopedska i ostala medicinska pomagala za 144 korisnika u ukupnom iznosu 3.020.569,39 kuna.

Temeljem članka 121. Zakona rješavaju se zahtjevi za izvanrednu jednokratnu novčanu pomoć zbog nemogućnosti podmirenja osnovnih životnih potreba, u slučaju teže bolesti ili ozljede korisnika ili člana njegova zajedničkog kućanstva, elementarne nepogode koja je prouzročila štetne posljedice za korisnika i članove njegova zajedničkog kućanstva, smrti člana uže i šire obitelji korisnika, kada je značajno naglašena socijalna ili ekonomska isključenost i kada su značajno ugroženi život i zdravlje korisnika ili članova njegova zajedničkog kućanstva. U izvještajnom razdoblju odobreno je 14.422 zahtjeva za što je utrošeno 44.294.318,00 kn, od čega je, s obzirom na prirodnu nepogodu razornog potresa koji je pogodio Sisačko-moslavačku, Zagrebačku i Karlovačku županiju, za više od 11 tisuća korisnika pomoć isplaćena po navedenoj osnovi.

Proveden je Javi poziv za Projekt rješavanja pristupačnosti objektima osoba s invaliditetom te su sklopljeni ugovori s 19 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za sufinanciranje 21 projekta prilagodbe objekata javne namjene osobama s invaliditetom za što je ukupno utrošeno 2 mil. kn.

Nakon stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (NN 121/17, 98/19, 84/21), dalje: Zakon prikupljeni su zahtjevi korisnika prava na dodjelu osobnog automobila- HRVI 100% I. skupine u 2021. godini na temelju kojih je pokrenut postupak javne nabave koji je u tijeku. Dodjela osobnih automobila s ugrađenim prilagodbama očekuje se u 2022. godini.

Sukladno članku 137. Zakona, umrli hrvatski ratni vojni invalidi i hrvatski branitelji imaju pravo na podmirivanje troškova ukopa uz odavanje vojnih počasti te obrada zahtjeva za ukop uz vojne počasti odvijala se redovito, a na isto je utrošeno 32.929.856,98 kn.

U izvještajnom razdoblju utrošeno je 82.244.744,37 kn.

4.5. Potpora udrugama iz Domovinskog rata radi pružanja psihosocijalne pomoći hrvatskim braniteljima i članovima njihovih obitelji

U izvještajnom razdoblju proveden je Javni poziv za financiranje/sufinanciranje aktivnosti psihološkog i socijalnog osnaživanja te podizanja kvalitete življenja hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji te stradalnika iz Domovinskog rata i aktivnosti promicanja vrijednosti Domovinskog rata u 2021. godini na koji je pristiglo 455 prijava, od kojih su financirane/sufinancirane 282 aktivnosti u ukupnom iznosu od 10.076.000,00 kuna.

4.6. Jačanje konkurentnosti hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji na tržištu rada

Novi Program stručnog osposobljavanja i zapošljavana hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji za razdoblje od 2021. do 2023. godine (NN 20/21) prihvaćen je zaključkom Vlade RH na sjednici od 25. veljače 2021. godine.

U razdoblju od 11. ožujka do 15. lipnja 2021. godine raspisano je 6 javnih poziva za zaprimanje zahtjeva za korištenje mjera iz Programa te su svi zaprimljeni zahtjevi i obrađeni, a ugovori s korisnicima izrađeni zaključno u studenom 2021. Ukupno je kroz mjere iz Programa tijekom 2021. godine isplaćeno 5.686.421,61 kuna za ukupno 118 potpora.

Održano je pet (5) aktivnosti usmjerenih promidžbi i plasmanu proizvoda braniteljskih zadruga: Braniteljska prodavaonica "Lijepo i naše" otvorena je 14. siječnja 2021. na Britanskom trgu u Zagrebu, potpisana je novi sporazum o suradnji na plasmanu proizvoda braniteljskih zadruga i OPG-ova s Podravkom d.d. dana 12. veljače 2021. godine., održano je predstavljanje novog Programa i ostvarenih suradnji u ožujku 2021. u televizijskoj emisiji te je održan izložbeno-prodajni sajam braniteljskih zadruga 27. svibnja 2021. godine u Zagrebu i sajam braniteljskih zadruga 18. rujna 2021. u Vukovaru.

U izvještajnom razdoblju utrošeno je 5.741.062,49 kuna.

4.7. Strateško planiranje, međunarodna suradnja te priprema i provedba projekata sufinciranih sredstvima EU fondova

U izvještajnom razdoblju na provedbu ove mjere utrošeno je 173.453.609,34 kuna te se mjera provodi sukladno planiranoj dinamici.

U travnju 2021. godine završila je provedba EU projekta Integrirani informacijski sustav Ministarstva hrvatskih branitelja, koji je sufinciran sredstvima finansijskog razdoblje EU 2014.-2020., te su se tijekom 2021. provodila tri projekta: Digitalizacija arhivskog gradiva iz

Domovinskog rata, Samozapošljavanje hrvatskih branitelja, djece smrtno stradalih ili nestalih hrvatskih branitelja, djece dragovoljaca iz Domovinskog rata i djece hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata i Uspostava veteranskih centara u Republici Hrvatskoj.

U travnju 2021. godine isplaćena je jedna potpora Razvojne suradnje i humanitarne pomoći inozemstvu, koja se odnosi na sufinanciranje rada Hrvatskog dokumentacijskog centra Domovinskog rata u BiH, a u prosincu 2021. godine ugovorena je dodjele potpora Razvojne suradnje i humanitarne pomoći inozemstvu kroz sufinanciranje rada devet braniteljskih zadruga u BiH.

Nadalje, u tijeku je programiranje strateških dokumenata za finansijsko razdoblje EU 2021.-2027. te će se nakon donošenja operativnih programa pristupiti pripremi i provedbi projekata koji će se sufinancirati sredstvima novog finansijskog razdoblja.

4.8. Stambeno zbrinjavanje članova obitelji smrtno stradalih i nestalih hrvatskih branitelja te hrvatskih ratnih vojnih invalida i dragovoljaca iz Domovinskog rata te prilagodba za kretanje najtežih HRVI-ja

Za stambeno zbrinjavanje utrošeno je 65.784.458,11 kn (proračun - program 4015) Mjera stambenog zbrinjavanje se kontinuirano provodi. U 2021. godini dovršena je gradnja 24 stana u Imotskom, te je dovršena stambena zgrada u Dubrovniku – Mokošica sa 108 stanova. Od navedenog broja stanova 65 pripada Ministarstvu hrvatskih branitelja, a 43 Gradu Dubrovniku. U 2021. godini ukupno je dodijeljeno 150 stanova. Isplaćeno je 120 stambenih kredita i 250 finansijskih potpora. U narednom razdoblju nastaviti će se s dodjelom stanova, stambenih kredita i finansijskih potpora. Nastaviti će se preuzimanje praznih stanova od drugih državnih tijela koji će se sanirati i dodijeliti novi korisnicima. Također će se nastaviti suradnja sa Središnjim državnim uredom za obnovu i stambeno zbrinjavanje radi stambenog zbrinjavanja stradalnika na područjima posebne državne skrbi. Kako bi se osigurala sredstava za stambeno zbrinjavanje nastaviti će se s poticanjem mjera za prijevremenu otplatu stambenih kredita i za plaćanje cijene stana prije zaključenja ugovora o stambenom kreditu.

4.9. Traženje osoba nestalih u Domovinskom ratu i posmrtnih ostataka smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa

Republika Hrvatska još uvijek traga za nestalim i smrtno stradalim osobama u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa, što predstavlja najznačajnije neriješeno pitanje oružane veliko-srpske agresije na Republiku Hrvatsku. I u ovom izvještajnom razdoblju, nastavljen je izostanak suradnje Republike Srbije u rješavanju otvorenih pitanja Republike Hrvatske u ovom području, što u značajnoj mjeri utječe na ostvarenje rezultata, koji su postignuti isključivim naporima nadležnih tijela Republike Hrvatske.

Mjera „Traženje osoba nestalih u Domovinskom ratu i posmrtnih ostataka smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa“, provodi se. Za provedbu mjere, do 31. prosinca 2021. godine, utrošeno je 4.552.696,57 kn (indeks 77,43) Napredak u provedbi mjere u izvještajnom razdoblju sukladan je očekivanjima. Razlozi odstupanja pokazatelja rezultata od ciljne vrijednosti posljedica su ograničenja u provedbi aktivnosti poglavito u 2020. godini uslijed epidemije bolesti COVID-19, a kako je vrijednost pokazatelja rezultata kumulativna, isto se odrazilo na navedeni pokazatelj za 2021. godinu. Postignuća ključnih točaka ostvarenja mjere većinom su sukladna planu:

- iz svih raspoloživih izvora, a ponajprije putem međuresorne suradnje s drugim nadležnim tijelima, prikupljena su saznanja o 62 moguća mesta neregistriranih grobnica iz Domovinskoga rata;
- provedena su cjelovita terenska istraživanja 34 lokacije pri čemu su pronađeni posmrtni ostaci najmanje 16 osoba; zbog zahtjevnosti, istraživanja pojedinih lokacija trajala su dulje od početnih predviđanja; također, proveden je terenski izvid daljnje 33 lokacije;
- organizirano je 8 završnih identifikacija kojom prilikom su završno identificirani posmrtni ostaci 21 osobe; Ministarstvo hrvatskih branitelja poduzelo je sve aktivnosti iz svoje nadležnosti u svezi s obradom i identifikacijom posmrtnih ostataka, od sklapanja ugovora sa znanstveno-medicinskim ustanovama i dobavljačima reagensa, do kapitalnih ulaganja u proširenje i osvremenjivanje resursa za obradu posmrtnih ostataka; Također, poduzete su aktivnosti prikupljanja dodatnih referentnih uzoraka i revizija NN posmrtnih ostataka; No kako se, zbog specifičnosti problematike, aktivnosti odvijaju u duljem vremenskom trajanju i ovisno o ishodu terenskih aktivnosti, rezultati poduzetih aktivnosti očekuju se tijekom 2022. godine

Pronalazak osoba nestalih u Domovinskom ratu i posmrtnih ostataka smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu pridonosi osiguranju prava obitelji da saznaju sudbinu svojih nestalih članova te očuvanje dostojanstva osoba nestalih u Domovinskom ratu i žrtava Domovinskog rata uopće, kao ključnim sastavnicama cilja 5.1. „Učvršćivanja suvereniteta i njegovanja vrijednosti Domovinskoga rata“, iz programa Vlade Republike Hrvatske 2020.-2024.

4.10. Utvrđivanje, obilježavanje i trajno održavanje groblja žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja

Žrtve drugog svjetskog rata i poslijeratnoga razdoblja u Republici Hrvatskoj su još uvijek posebno osjetljivo pitanje i tema. Nedostatak sustavnog i nepristranog pristupa žrtvama Drugog svjetskog rata i poslijeratnoga razdoblja, uzrokovao je nejednak, diskriminirajući odnos prema žrtvama i samim tim nezadovoljavajuću razinu očuvanja spomena na sve stradale u Drugom svjetskom ratu i poslijeratnome razdoblju. Postupanjima Ministarstva, koje se od preuzimanja zakonske nadležnosti, sustavno, cjelovito, transparentno, efikasno i nediskriminirajući odnosi prema svim žrtvama Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja, postojeći antagonizmi u odnosu na ovu temu svedeni su na minimalno moguću mjeru.

Mjera „Utvrđivanje, obilježavanje i trajno održavanje groblja žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja“ je u tijeku provedbe. Za provedbu mjere, do 31. prosinca 2021. godine, utrošeno je 113.492,85 kn (indeks 24,15) Napredak u provedbi mjere u izvještajnom razdoblju je sukladan očekivanjima.

Postignuća ključnih točaka ostvarenja mjere:

- Broj prikupljenih i obrađenih podataka o mjestima stradanja (kumulativno) je 1412.
- Broj istraženih mesta stradanja (kumulativno) je 109.
- Istraženo je 6 lokacija masovnih ili pojedinačnih grobnica (travanj, svibanj, lipanj, listopad-studeni 2021.) provedbom speleološkog istraživanja, probnog iskapanja i/ili ekshumacije.
- Postupci istraživanja lokacija su na nekim lokacijama bili složeniji i zahtjevniji te je upravo zbog složenosti lokacija vrijeme istraživanja bilo duže od očekivanoga. Također,

proveden je terenski izvid dalnjih 46 lokacija. Stoga je ocijenjeno kako je predmetna točka ostvarenja postignuta.

- Broj organiziranih pokopa žrtava Drugog svjetskog rata (kumulativno) je 10.
- U lipnju 2021. organiziran je pokop 84 žrtve poslijeratnog razdoblja u Macelju, a u kolovozu pokop 102 žrtve Drugog svjetskog rata u Gospicu

Rješavanje pitanja žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnoga razdoblja pridonosi ostvarenju prava članova obitelji da znaju istinu o sudbini svojih najbližih, pravu na dostojan pokop i komemoriranje žrtava.

4.11. Unapređenje stanja na području prava hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji i civilnih žrtava rata

U cilju provedbe unaprjeđenja stanja na području prava hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji i civilnih žrtava rata u nadležnosti je Sektora za upravne i pravne poslove neposredna provedba zakona, konkretno rješavanje u upravnim stvarima o statusima i pravima adresata Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata i Zakona o civilnim stradalnicima Domovinskog rata. Osim upravnog postupanja u okviru mjere vodi se službena evidencija hrvatskih branitelja, izdavanje potvrda o činjenicama iz službene evidencije, prikupljaju se podaci, izrađuju analize i izvješća o stanju na području prava branitelja i članova njihovih obitelji, pruža se pravna i stručna pomoć fizičkim i pravnim osobama te se izdaju stručna mišljenja o primjeni Zakona.

Trenutno ostvarena vrijednost pokazatelja rezultata, odnosno smanjenje postotka uvaženih tužbi protiv rješenja Ministarstva hrvatskih branitelja pokazuje da mjeru Unapređenje stanja na području prava hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji i civilnih žrtava rata provodimo u skladu s predviđenom dinamikom provedbe. Od ukupnog broja presuda zaprimljenih sa Upravnih sudova u izvještajnom razdoblju, tužbe su uvažene u postotku od 11,9%, u ostalim sporovima tužbe su odbijene, odnosno potvrđena su rješenja Ministarstva hrvatskih branitelja.

4.12. Upravljanje promjenama i inovacijama kroz oblikovanje, razvoj i praćenje strateških i operativnih planova te učinkovitim upravljanjem procesima

Sukladno Zakonu o procjeni učinaka propisa, u 2021. godini provedeno je javno savjetovanje o planu zakonodavnih aktivnosti za 2022. godinu. U javnom savjetovanju nije bilo sudionika, odnosno nitko se nije uključio u savjetovanje o Planu zakonodavnih aktivnosti za 2022. godinu.

Planom Zakonodavnih aktivnosti za 2021. bilo je predviđeno donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji. Navedeni Zakon je stupio na snagu 31. srpnja 2021. godine, te je time Plan zakonodavnih aktivnosti za 2021. godinu u potpunosti proveden.

4.13. Djelotvorno upravljanje ljudskim potencijalima

S ciljem povećanja učinkovitosti i djelotvornosti državnih službenika, a kako bi se povećala razina kvalitete pružene usluge korisnicima, nakon izvršene procjene potreba za stručnim usavršavanjem državnih službenika, planirano je da 45% od ukupnog broja zaposlenika pohađa određeni oblik izobrazbe tijekom 2021. godine. Do kraja prosinca 2021. godine 41% od ukupnog broja zaposlenika pohađalo je neki od oblika izobrazbe čime je došlo do jačanja

njihovih stručnih kompetencija. Za navedenu izobrazbu je u 2021. godini utrošeno 208.886,98 kuna, a programi izobrazbe bili su usklađeni s poslovima radnog mesta državnih službenika.

4.14. Djelotvorno upravljanje odnosima s partnerima i građanima te ostalim korisnicima usluga

Provedbom ove mjere pridonosi se transparentnom poslovanju te učinkovitom, zakonitom i namjenskom korištenju proračunskih sredstava. U tu svrhu na snazi je Zakon o fiskalnoj odgovornosti kojim se ograničava prekomjerna državna potrošnja te jača sustav kontrole i nadzora radi osiguranja fiskalne odgovornosti.

Ključna točka ostvarenja ove mjere jest Izjava o fiskalnoj odgovornosti kojom ministar potvrđuje da je u radu osigurao zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava te učinkovito i djelotvorno funkciranje sustava finansijskog upravljanja i kontrola u okviru sredstava utvrđenih u proračunu odnosno finansijskom planu.

Cilj mjere je smanjiti udio pitanja iz upitnika o fiskalnoj odgovornosti na koja je dan negativan odgovor te je sukladno tome ispravljen negativan odgovor i HZZO-u se dostavlja zahtjev za refundaciju u roku 15 dana od isplate bolovanja te planiranje rashoda EU troškova ide planiranim tijekom.

Tijekom 2021. godine provedeni su postupci javne i jednostavne nabave te su objavljenje izmjene plana nabave dana 25.1., 12.3., 7.4., 15.7., 21.10., 19.11., i 30.12.2021. godine.

Provedba postupaka javne nabave obavlja se sukladno potrebama i planu Ministarstva, a na ostvarenje planiranih postupaka javne nabave značajno je utjecala pandemija bolesti COVID-19 te potres, odnosno ograničenja vezana za provođenje aktivnosti, te zbog smanjenih limita u Proračunu neke od postupaka nije bilo moguće provesti.

4.15. Edukacija o vrijednostima Domovinskog rata kroz djelatnost Javne ustanove "Memorijalni centar Domovinskog rata" Vukovar

Osnovna djelatnost Javne ustanove „Memorijalni centar Domovinskog rata Vukovar“ je provedba projekta „Posjet učenika osmih razreda Vukovaru“. Tijekom obvezne terenske nastave iz povijesti učenici dobiju informacije o Domovinskom ratu, Bitci za Vukovar, sudjeluju u Školi mira, koristeći se edukativnim sredstvima te obilaze mjesta posebnog pijeteta. Cilj Projekta jest čuvanje sjećanja na Domovinski rat i Bitku za Vukovar. Projekt „Posjet učenika osmih razreda Vukovaru“ obuhvaća sve osnovne škole Republike Hrvatske te u njemu sudjeluje oko 40 000 učenika osmih razreda i njihovih pratitelja svake školske godine. Učenici kroz predavanja i obilazak memorijalnih lokacija na širem području grada Vukovara uče o Domovinskom ratu i Bitci za Vukovar. Učenici obilaze Spomen dom hrvatskih branitelja na Trpinjskoj cesti, izložbene postave u krugu Memorijalnog centra, Mjesto sjećanja – Vukovarsku bolnicu 91, Memorijalno groblje žrtava iz Domovinskog rata, Spomen dom Ovčaru, masovnu grobnicu na Ovčari, hangare Veleprometa, ruševine Borovo Commerca, spomen obilježje Kukuruzni put – Put spasa te crkvu sv. Filipa i Jakova. Takoder, učenici uče i o kulturnoj baštini grada Vukovara obilazeći Gradski muzej Vukovar i Muzej vučedolske kulture.

Javna ustanova „Memorijalni centar Domovinskog rata Vukovar“ financira prijevoz, prehranu, smještaja i ulaznice za sve učenike te oni ne snose nikakve troškove terenske nastave. Učenici su smješteni u hostelu Dubrovnik koji ima kapacitet od 330 kreveta a prehrana im je

organizirana u restoranu Istra, koji se kao i hostel Dubrovnik nalazi u sklopu Memorijalnog centra. Ukupno, od osnutka Ustanove, Vukovar je u sklopu projekta „Posjet učenika osmih razreda Vukovaru“ posjetilo 166 573 učenika osmih razreda i njihovih pratitelja.

4.16. Unaprjeđenje tjelesnog i psihosocijalnog stanja hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji sudjelovanjem u multidisciplinarnim stručnim programima Doma hrvatskih veterana u Lipiku

Dom hrvatskih veteranata je u izvještajnom razdoblju sklopio ugovor i pružio uslugu boravka i smještaja za 334 korisnika kojima je unaprijeđeno tjelesno i psihosocijalno stanje sudjelovanjem u multidisciplinarnim stručnim programima Doma hrvatskih veteranata u Lipiku.

Za navedenu mjeru u izvještajnom razdoblju utrošeno je proračunskih sredstava u iznosu od 6.382.072,29 kuna.

Zbog pojave pandemije uzrokovane virusom SARS CoV-2 i ograničenja propisanih epidemiološkim okvirom, ali i zbog zaštite sigurnosti korisnika nismo bili u mogućnosti primiti maksimalan broj korisnika početkom godine, ali poboljšanjem epidemiološke slike i većom procijepljenošću korisnika omogućen nam je prijem većeg broja korisnika a time i ostvarenje mјere i vrijednosti pokazatelja rezultata.

Anonimnim anketiranjem korisnika usluga psihosocijalne i tjelesne rehabilitacije, radne terapije, te usluge medicinskog savjetovanja i praćenja utvrdili su se pozitivni ishodi programa te unaprijedilo psihosocijalno i tjelesno stanje korisnika. Njihove povratne informacije s visokim udjelom zadovoljstva i povećanjem motiva za pozitivne promjene najbolje pokazuju uspjeh i napredak provedbom mјere.

DOPRINOS OSTVARENJU CILJEVA JAVNIH POLITIKA

Mjere u okviru ovog provedbenog programa doprinose ostvarenju utvrđenih ciljeva iz Programa Vlade Republike Hrvatske 2020. – 2024. (dalje: Program) unutar programske područje 5. „Globalna prepoznatljivost - Ponosna, sigurna i utjecajna Hrvatska“, cilja 5.1. „Učvršćivanje suvereniteta i njegovanje vrijednosti“ u okviru kojeg su hrvatski branitelji istaknuti kao čvrst oslonac domovinske Hrvatske. Sukladno Programu i nadalje će se provoditi politike za zaštitu dostojarstva hrvatskih branitelja i digniteta Domovinskog rata te doprinositi promicanju nacionalnih interesa Republike Hrvatske. Također, unutar navedenog cilja predviđeno je jačanje provedbe preventivnih sistematskih pregleda u narednom razdoblju te kontinuitet u zaštiti zdravlja i psihosocijalnom osnaživanju hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

Nadalje, provedbeni program uskladen je i s Nacionalnom razvojnom strategijom do 2030. godine, koja u okviru strateškog cilja 5. „Zdrav, aktivan i kvalitetan život“ navodi prioritete u okviru zaštite dostojarstva hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji te civilnih stradalnika Domovinskog rata i članova obitelji koji se odnose na unaprjeđenje sveobuhvatnog sustava i infrastrukture za pružanje psihosocijalne i zdravstvene skrbi za hrvatske branitelje i članove njihovih obitelji te civilne stradalnike Domovinskog rata i članove njihovih obitelji na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, poticanje i promicanje aktivnog uključivanja hrvatskih branitelja

i članova njihovih obitelji u gospodarske aktivnosti, unaprjeđenje sustava za rješavanje slučajeva nestalih osoba u Domovinskom ratu, ulaganja u aktivnosti povezane s očuvanjem vrijednosti Domovinskog rata te promicanje nacionalnih interesa i zaštiti digniteta Domovinskog rata i hrvatskih branitelja.

Vezano uz navedeno, Hrvatski sabor je na 7. sjednici održanoj 15. srpnja 2021. usvojio *Zakon o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata* (NN 84/21). Stupanjem na snagu ovog zakonskog rješenja omogućeno je ostvarivanje statusa i prava i onim civilnim stradalnicima Domovinskog rata koji ih dosada nisu mogli ostvariti. Zakonom su propisani uvjeti i procedura za ostvarivanje statusa i prava kako bi se osiguralo da prava iz zakona ostvaruju samo žrtve Domovinskog rata.

Nadalje, nakon tri godine primjene *Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji* (NN 121/17, 98/19) uočeno je da određene mjere predviđene predmetnim Zakonom potrebno dodatno prilagoditi potrebama korisnika kako bi one u potpunosti rezultirale planiranim učinkom. Konačni prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji u proceduru je ušao 18. lipnja 2021. godine te je donesen na 7. sjednici Hrvatskog sabora 15. srpnja 2021. godine.

Također, intenzivno se nastavlja raditi na pronalasku osoba nestalih u Domovinskom ratu te na unapređenju hrvatskog modela traženja nestalih kako bi se omogućilo njihovim obiteljima da saznaju sudbinu svojih najmilijih. Pronalazak osoba nestalih u Domovinskom ratu i posmrtnih ostataka smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu pridonosi osiguranju prava obitelji da saznaju sudbinu svojih nestalih članova te očuvanju dostojanstva osoba nestalih u Domovinskom ratu i žrtava Domovinskog rata uopće, iz programa Vlade Republike Hrvatske 2020.-2024.

Rješavanje pitanja žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnoga razdoblja pridonosi ostvarenju prava članova obitelji da znaju istinu o sudbinu svojih najbližih, pravu na dostojan pokop i komemoriranje žrtava te utvrđivanju povijesne istine o žrtvama kao temeljnom preduvjetu za bolje društvo i neopterećenu budućnost.

U svrhu poticanja i promicanja aktivnog uključivanja hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji u gospodarske aktivnosti, ističemo kako je Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 25. veljače 2021. donijela zaključak kojim se prihvaća *Program stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji za razdoblje od 2021. do 2023.* koji sadržava mјere koje, između ostalog, omogućuju olakšanje i razvoj poslovanja te pomoći pri plasiranju proizvoda. Do 15. lipnja 2021. godine raspisano je šest javnih poziva u okviru *Programa*.

Posebno ističemo i važan strateški projekt Ministarstva „*Uspostava veteranskih centara u Republici Hrvatskoj*“. Ukupna vrijednost projekta iznosi više od 339 milijuna kuna od čega je 85% sufinancirano iz Europskog fonda za regionalni razvoj, a u okviru projekta uspostaviti će se veteranski centri u Daruvaru, Sinju, Petrinji i Šibeniku, čime će se značajno doprinijeti povećanju dostupnosti sveobuhvatne skrbi za braniteljsko- stradalničku populaciju iz Domovinskog rata.

KOORDINATOR ZA STRATEŠKO PLANIRANJE

Ovjerava:

POTREDSJEDNIK VLADE I MINISTAR HRVATSKIH BRANITELJA

TOMO MEDVED

